

medzi Bohom a človekom v dokonalom svete. Je zrejmé, že Boh mohol pomenovať všetky zvieratá sám, ale on sa rozhodol dať im meno v spolupráci s Adamom. Už v tomto skorom bode príbehu je jasné, že Božia vláda na zemi bude vykonávaná v úzkej spolupráci s hlavou stvorenstva, Adamom.

Nemal by nám ujsť pokoj, harmónia a dokonalá krása, ako ich vykresľujú prvé dve kapitoly 1. Mojžišovej. Vykresľujú obraz sveta, ako mal byť. Je to svet, po ktorom všetci túžime. Ale to je len začiatok príbehu. Ako uvidíme v ďalšej kapitole (a ako to všetci poznáme z vlastnej skúsenosti), niečo sa pokazilo. Tento krásny obraz, kde všetko so všetkým funguje v dokonalej harmónii, sa však ešte objaví na scéne. Raj, ktorý sme stratili, nám bude na konci navrátený – dokonca tromfnutý, keď sa Ježiš vráti, aby tento svet napravil.

7. *Na chvíľu sa zamyslite nad obrazom sveta, ako je vykreslený v 1. Mojžišovej 1 a 2. Prečo je tento obraz taký príťažlivý? Po ktorých aspektoch života v záhrade Eden by sme mali túžiť, aby boli opäť obnovené v našom svete?*

Pozrite si video k tejto kapitole na multiplmovement.com.

Časť štvrtá: Chápanie Starej zmluvy

2. Pád

Možno si to neuvedomujete, ale aj dnes cítite výsledok hriechu Adama a Evy. Vlastne neprejde ani päť minút bez toho, aby ste nenarazili na následky pádu. Každý aspekt Božieho stvorenstva bol nejakým spôsobom poškrvnený alebo zdeformovaný hriechom. Kamkoľvek sa pozriete, vidíte bolesť, vzburu, zlomenosť, beznádej, zúfalstvo.

Aj vo svojom vlastnom srdci vidíme následky hriechu. Nachádzame sa uprostred boja a každý deň to vnímame. Nech si chceme ctiť Boha, ako vážne len vieme, hriech na nás kričí z každej strany, žobroniac o to, aby sme sa vzbúрили proti Bohu a naplňali sme svoje vlastné túžby. Zápasíme s pokušeniami a nedokážeme pochopiť to, čo sa deje okolo nás. Všetci v hĺbke duše cítime, že v súčasnosti svet nie je taký, aký mal pôvodne byť.

Ako sme sa dostali do tohto bodu? Prvé dve kapitoly 1. knihy Mojžišovej opisujú nádherný svet, ale hneď v ďalšej kapitole nastane temný obrat. Tretia kapitola 1. Mojžišovej opisuje tragické zlyhanie Adama a Evy – ich upadnutie do hriechu – a aké ničivé dôsledky to malo na náš svet.

Príbeh naberá náhly zvrat

Úvodné kapitoly 1. Mojžišovej vykresľujú obraz, v ktorom je zem rajom. Opisujú svet taký, aký ho chcel Boh pôvodne mať. Všetko v ňom je dobré; niet hriechu, bolesti, smútku ani smrti. Človek žije v dokonalom spoločenstve s Bohom, jeden s druhým i so zvyškom stvorenstva.

Obráťte však list k tretej kapitole a príbeh naberie smutný zvrat. Túto tragickú udalosť nazývame „pádom“. Zasiahol každého jedného z nás v tom najhlbšom jadre našej existencie.

Kým sa Adam a Eva radostne starajú o Božie stvorenstvo, na scénu prichádza had (o ktorom sa neskôr dozvedáme, že to bol satan – pozrite Zjavenie 12, 9). Zdanlivo nevinným spôsobom položí Eve jednoduchú otázku: „Naozaj vám Boh zakázal jesť zo *všetkých* stromov záhrady?“ (v. 1). Boh dal Adamovi a Eve k dispozícii na jedenie každý strom v záhrade, jedine ovocie stromu poznania dobra a zla bolo zakázané. Ako inak, práve ohľadom tohto stromu had vsadil Eve do hlavy chrobáka. Chcel, aby cítila, že Boh ju o niečo ukracuje. Povedal jej, že jedenie zo zakázaného ovocia by jej otvorilo oči a stala by sa takou, akým je sám Boh. Sľuboval jej samé dobré veci.

Samozrejme život v rajskej záhrade bol plný dobrých vecí, z ktorých mali Adam a Eva potešenie vďaka milosti a prítomnosti Boha. Ale satan začal sľubovať dobro *nezávisle od Boha*. Týmto jednoduchým prekrútením sa svet, ktorý Boh stvoril ako „veľmi dobrý“, dramaticky zmenil.

1. *Prečítajte si 1. Mojžišovu 3. Na základe prvých troch kapitol 1. knihy Mojžišovej vysvetlite, prečo to bola taká veľká vec, že Adam a Eva jedli zo stromu poznania dobra a zla.*

Venujte pozornosť kľúčovému pozorovaniu z tohto príbehu: satan je nenápadný. Nezjavuje sa zahalený v temnom plášti s vidlami a nehovorí: „Ja som satan a prišiel som, aby som ťa zničil. Nasleduj ma!“ Miesto toho k nám prichádza spôsobmi, ktoré nečakáme, a ponúka nám veci, ktoré sa zdajú dobré. To urobil v raji a to isté robí aj dnes nám. Klame ľudí tým, že im dáva falošné sľuby. Vezme veci, ktoré sú zlé, a ponúka nám ich tak, aby sa nám zdali krásne. Vezme pravdu a prekrúti ju.

Tiež je dôležité, aby sme si všimli, že satan prichádza na scénu Biblie ako súčasť Božieho stvorenstva. To znamená, že nie je všemocný. Žije len preto, lebo mu Boh dal život. Je životu nebezpečným klamárom, ale jeho moc je nekonečne menšia než tá Božia. Preto by sme zo satanovej moci nemali mať hrôzu, avšak musíme byť ostrážiti pred jeho lžami a manipuláciou.

V prípade Adama a Evy sa satan bystro vyhol tomu, aby ich priamo vyzval na odmietnutie Boha. Namiesto toho im ponúkol poznanie dobra a zla. Dal im príležitosť, aby vzali veci do svojich rúk a sami sa rozhodovali medzi dobrom a zlom. Boh stvoril ľudí, aby boli závislí od neho (čo

inak nie je zlá vec!), ale od okamihu pádu je podstatou každého hriechu to, že si muži a ženy nárokujú právo vládnuť si sami. Hriech je vždy deklaráciou nezávislosti.

Boh dal Adamovi a Eve konkrétne slová, ktorými sa mali riadiť, ale oni zlyhali v tom, že nedokázali vnímať Božie slovo ako najvyššiu autoritu. Umožnili slovám niekoho iného, aby mali váhu. K Božiemu slovu pristupovali ako knižšej autorite a svoje túžby povýšili nad túžby Boha. Vždy keď neuposlúchneme Božie príkazy, odmietame tým jeho autoritu a nastoľujeme našu vlastnú. V podstate hovoríme: „Bože, možno si autorom môjho života, ale nie si pre môj život autoritou. Ja si vyberiem, čo budem robiť, a nie ty. Ja tu mám veci pod kontrolou, nie ty.“

2. *Analýzujte hriechy vo svojom živote na základe vzbury Adama a Evy v 1. Mojžišovej 3. Vidíte podobné sklony k nezávislosti a vzbure vo svojom konaní? V čom?*

Svet sa stal iným miestom

Od tohto bodu je biblický príbeh preniknutý následkami pádu. Zrazu sú ľudia oddelení od Boha, od ostatných okolo seba aj od stvorenstva. Adam a Eva sa kedysi tešili dokonalému spoločenstvu s Bohom, no teraz sa

skrývajú v hanbe a sú vyhnaní z raja, ktorý bol kedysi ich domovom. Predtým bol ich vzájomný vzťah dokonalý, ale teraz je naplnený hanbou, nedôverou a obviňovaním. Kedysi sa šťastne starali o stvorenstvo, ale teraz majú zažiť bolesti pri rodení detí, kliatbu uvalenú na pôdu a námahu v práci, z ktorej sa predtým tešili.

Následky pádu poznáme aj pod názvom „kliatba“. V reakcii na hriech prvých ľudských bytostí Boh prekliat (1) hada, (2) Evu, (3) Adama a (4) zvyšok stvorenstva. Hada bol prekliaty, aby sa plazil po bruchu a aby spolu so svojím potomstvom žil v nepriateľstve voči potomstvu ženy. Evina kliatba spočívala v bolestivom pôrode detí a sporoch s jej mužom. Adama Boh prekliat bolesťou a drinou pri obrábaní pôdy. Kvôli Adamovi bol prekliaty aj zvyšok stvorenstva, aby produkoval trne a bodľacie, alebo ako to Pavol neskôr vyjadril, stvorenstvo bolo „podrobené pomínutelnosti“ a „otroctvu skazy“ (Rimanom 8, 20-21). A najväčším následkom pádu bola samozrejme smrť – hneď vtedy duchovná smrť a napokon aj fyzická smrť.

Mnohí kresťania počuli príbeh o páde toľkokrát, až znečitlivení a prestali vnímať, aká tragická udalosť to v skutočnosti bola. Nevieme, ako dlho boli Adam a Eva v záhrade, ale doslova žili v raji. Obývali perfektný svet, v ktorom všetko a všetci robili to, k čomu ich Boh stvoril. Ich vzájomný vzťah bol skutočne dokonalý! A tešili sa aj zo svojho vzťahu s Bohom – dokonca sa s ním pravidelne prechádzali po záhrade! Natoľko sme sa vzdialili od tejto reality, až je to pre nás absolútne nepredstaviteľné.

A potom o to všetko prišli. Samotný skutok sa môže zdať neškodný (akú škodu by už len mohol spôsobiť kúsok ovocia?), avšak ich konanie reprezentovalo niečo omnoho hrozivejšie. Prvým hriechom bola vzbura, modlárstvo, zrada a pýcha – naservírované v jedinom zahryznutí. Adam aj Eva sa vedome rozhodli vzbúriť sa voči svojmu Stvoriteľovi a žiť podľa svojich predstáv. A my napodobňujeme ich rozhodnutie zakaždým, keď sa rozhodneme pre svoje vlastné túžby namiesto tých Božích.

3. *Spomeňte si na svet v druhej kapitole 1. knihy Mojžišovej. Strávte niekoľko minút tým, že si skúsíte predstaviť, aký by bol náš svet bez hriechu – keby všetko zostalo také, ako to Boh pôvodne naplánoval. Svoje predstavy si zapíšte nižšie.*
4. *Teraz sa zamyslite nad tým, ako ovplyvnil svet hriech. Ako našu životnú skúsenosť formuje pád? Buďte konkrétny a opíšte, aký vplyv má pád na váš každodenný život.*

Od Kaina k Bábelu

Ako listujeme od tretej kapitoly ďalej, vidíme ďalšie a ďalšie následky hriechu. Najskôr sme svedkami toho, ako Kain zabil svojho brata Ábela. Keď sa Ábelova obeta páčila Bohu a jeho nie, Kain vo svojej žiarlivej vášni spáchal prvú vraždu. A akoby to nebolo dosť zlé, hneď nato čítame, ako Lemech zložil prvú báseň zaznamenanú v Biblii, v ktorej sa vychvaľuje tým, že je ešte pomstychtivejší než Kain. Je zjavné, že sa ľudstvo vydalo nesprávnym smerom.

Hriech a vzburá sa tak rýchlo rozšírili, že sa ani nestihneme v príbehu príliš posunúť, a Boh už cíti potrebu zničiť celý svet. Je to triezva pripomienka, aký deštruktívny vplyv má na nás to, keď sa snažíme žiť nezávisle od Boha. Šiesta kapitola 1. Mojžišovej začína znepokojujúcou analýzou: „Hospodin videl, že ľudská zloba na zemi je veľká a všetko zmýšľanie ľudského srdca je ustavične naklonené len k zlu“ (v. 5). Človek, ktorého Boh majstrovsky stvoril na svoj vlastný obraz, aby ho reprezentoval na zemi, bol natoľko zvrátený, že jeho myseľ a vôľa sú podľa Boha „ustavične naklonené k zlu“.

Boh potrestal ľudstvo za jeho vzburu. Poslal potopu, ktorá zničila každého človeka na zemi s výnimkou Noacha a jeho rodiny. Boží zámer pre ľudskú rasu však začína odznova prostredníctvom Noachových potomkov. Možno by ste čakali, že hrôzy potopy ich privedú k tomu, aby žili v poslušnosti, ale už krátko po potope nachádzame ľudstvo opäť zomknuté vo vzbure proti Bohu.

Tentoraz sa dali dokopy, aby postavili vežu, ktorá by siahala až do neba. Ich cieľom bolo spojiť sily na tomto veľkolepom projekte a urobiť si vo svete meno. Boh sa opäť pozrel na toto ľudské vyhlásenie nezávislosti a zničil ovocie ich rebélie. Zmiatol im reč a roztrúsil ich po celej zemi. Ako prichádzame na koniec jedenástej kapitoly 1. knihy Mojžišovej, začíname silne pochybovať o schopnosti ľudstva verne reprezentovať Boha na zemi a niesť jeho meno.

5. *Zamyslite sa nad súčasným stavom sveta. Akými spôsobmi je ľudstvo ešte stále uviaznuté vo vzbure, ktorá viedla k potope a k Babylonskej veži?*
6. *Akými spôsobmi ste aj vy zapojení do tejto vzbury?*

Príbeh pokračuje aj napriek hriechu

Našťastie sa náš príbeh jedenástou kapitolou nekončí! Musíme chápať, že v tomto bode mohla Biblia pokojne skončiť a Boh by bol absolútne férový a milujúci, keby navždy skoncoval s ľudskou rasou. Ale vo svojej dokonalej múdrosti sa rozhodol s príbehom pokračovať. Scéna bola pripravená na Boží plán vykúpenia. Boh dal ľuďom zodpovednosť, oni však úplne zlyhali, a preto potrebovali niekoho, kto ich vykúpi.

Aj v týchto raných fázach príbehu vidíme záblesky Božej ochoty zachrániť a vykúpiť. Hneď po vzbure Adama a Evy voči Bohu čítame Božie zaslúbenie v 1. Mojžišovej 3, 15 o tom, že bude vládnuť nepriateľstvo

medzi hadom a ženou, medzi potomstvom hada a potomstvom ženy. Boh hovorí hadovi: „[Potomstvo ženy] ti rozšliape hlavu, ty mu však zraníš pätu!“ Tento výrok je predobrazom nadchádzajúceho boja medzi Kristom a hadom, a dostávame tu záruku, že had bude jedného dňa rozšliapaný. Keď sa dostaneme k Novej zmluve, uvidíme, ako Pavol povzbudzuje kresťanov v Ríme a sľubuje im, že „Boh pokoja čoskoro uvrhne satana pod vaše nohy“ (Rimanom 16, 20).

Naša nádej ďalej rastie, keď Boh uzatvorí s Noachom zmluvu (1. Mojžišova 6, 18; 9, 9). Zmluva je Božím zaslúbením – dohodou medzi Bohom a jeho ľudom, že ho požehná v súlade s podmienkami zmluvy. Neskôr v príbehu vidíme, ako Boh ustanovuje svoj ľud prostredníctvom viacerých zmlúv, ktoré zohrávajú dôležitú rolu v Božom vzťahu k jeho ľudu. Pri Noachovi išlo o zmluvu o ochrane ľudstva pred samotným Bohom. Uprostred ľudu, ktorý mohol právom očakávať Boží súd, Boh s Noachom uzatvoril zmluvu: milostivo ho zachránil a sľúbil, že svoje stvorenstvo zachová.

Ako budeme napredovať v biblickom príbehu, postupne sa nám bude odhaľovať Boží plán vykúpenia. Ale 1. až 11. kapitola 1. knihy Mojžišovej pre nás položili základy a pripravili nás na to, čo má prísť neskôr.

7. *Keď sa zamyslíte nad 1. Mojžišovou 1 – 3 (a aj nad udalosťami, o ktorých sme hovorili pri kapitolách 4 – 11), stručne opíšte, v čom slúžia tieto kapitoly ako základ pre neskoršie udalosti Biblie.*

8. *Ako by malo naše chápanie prvých kapitol Biblie ovplyvňovať náš pohľad na seba samých a na svet okolo nás?*

Pozrite si video k tejto kapitole na multiplymovement.com.